

บทความ (การจัดการความรู้ด้วยสถานีการเรียนรู้ในโรงเรียน)

นำเสนอเมื่อ : 8 ส.ค. 2552

การจัดการความรู้ด้วยสถานีการเรียนรู้ ในโรงเรียน

เอก รัศมี ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

การจัดการความรู้ด้วย (The School Learning Station Knowledge Management) หมายถึง สถานที่จุดใดจุดหนึ่งในบริเวณโรงเรียนที่ใช้เป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยหมุนเวียนกิจกรรมได้ตามความสนใจของนักเรียนและการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับหลักสูตรของครู

จุดมุ่งหมายของการจัดการความรู้

1. เพื่อใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณโรงเรียนเป็นสื่อในการเรียนรู้ของนักเรียน
2. เพื่อกระตุ้นให้ครูและนักเรียน สนใจและศึกษาสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวอย่างจริงจัง
3. เพื่อสนับสนุนแนวทางในการจัดการความรู้แหล่งการเรียนรู้อย่างประหยัดค่าใช้จ่ายและเอื้อต่อการเรียนรู้ทุกวิชา

แนวการดำเนินการ

1. การสำรวจบริเวณโรงเรียนเพื่อแสวงหาการจัดการความรู้มีการสำรวจและบันทึกข้อมูลแหล่งต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น แปลงผัก สนามหญ้า สวนหย่อม เสาธง ฯลฯ พร้อมบันทึกข้อมูลของสิ่งที่พบเห็นในแต่ละแหล่งไว้การสำรวจดังกล่าว เช่น

2. การศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการความรู้ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนกับหลักสูตร

หลังจากรวบรวมข้อมูลของจุดต่าง ๆ ในโรงเรียนแล้วคณะครูจะร่วมกันพิจารณาว่าแต่ละจุดจะสัมพันธ์กับการเรียนรู้เรื่องอะไรบ้างประสบการณ์ได้ชั้นใด

3. กำหนดการจัดการความรู้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์แล้ว คณะครูจะร่วมกันตัดสินใจว่าจะจัดจุดศึกษาใดบ้าง โดยพิจารณาจากเหตุผลประกอบ

4. กำหนดชื่อการจัดการความรู้ การจัดการความรู้แต่ละแห่ง คณะครูและนักเรียนอาจร่วมกันกำหนดชื่อเพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติกิจกรรมต่อไป ซึ่งจุดศึกษาแต่ละแห่งจะใช้จัดกิจกรรมได้ทุกกลุ่มประสบการณ์ การกำหนดชื่อจุด มีแนวทางพิจารณาได้หลายทาง

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อประกอบกิจกรรม การจัดการความรู้แต่ละแห่ง เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ของจริงตามสภาพของแต่ละจุดเป็นสื่อหลัก สื่อที่นำมาประกอบอาจเป็นบัตรกำหนดกิจกรรม หรือเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ เช่น สายวัด มีด กรรไกร เชือก ไม้ไผ่ ฯลฯ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดได้หลายลักษณะ

5.1 เป็นกิจกรรมเฉพาะของจุดศึกษาโดยครูร่วมกันคิด และจัดทำเป็นแผนการจัดกิจกรรมอย่างง่าย ๆ ของนักเรียน ที่นักเรียนจะเลือกปฏิบัติได้ตามความสามารถ

ตัวอย่าง

คณิตศาสตร์ในสวนกล้วย มีบัตรกิจกรรมลำดับจากง่ายไปยาก เช่น

**บัตรกิจกรรมที่ 1
ตบไหนเตี้ยที่สุด
หนักริเวณรูใหม่วา
กลวยตบไหนเตี้ยที่สุด**

บัตรกิจกรรมที่ 2

ของเล่นจากสวนกล้วย
ให้นักเรียนเลือกส่วนใด(งานกลุ่ม)
หนึ่งของต้นกล้วย เช่น กาน ใบ หรือ
กาบ แล้วคิดทำเป็นของเล่น 1 อย่าง
ทำเสร็จแล้วลองเล่นดูนะ เขียน
ภาพและอธิบายวิธีการเล่นด้วย

กิจกรรมดังกล่าว สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ การวางแผน การคำนวณ การใช้ภาษา การเขียนภาพ การอยู่ร่วมกันตลอดจนการแสดงออก ซึ่งนักเรียนอาจจัดกลุ่มและแบ่งหน้าที่ตามความเหมาะสม

การจัดการความรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว

โรงเรียนสร้างสรรค์และพัฒนาให้แตกต่างจากที่นำเสนอ

นี้ได้ เช่น

แต่ละการจัดการความรู้หรือสถานี่การเรียนรู้อาจจะมีที่แขวนบัตรกิจกรรมหรือตู้เล็ก ๆ

ใส่บัตรกิจกรรมและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่นักเรียนจะหยิบไปปฏิบัติกิจกรรมแล้วนำมาเก็บที่เดิม

การพัฒนาในลักษณะนี้ต้องฝึกความมีวินัยในตนเองของนักเรียนด้วย

การพัฒนาดังกล่าวขอให้อยู่บนแนวคิดพื้นฐานที่ว่า**การจัดการความรู้ เป็นการ จัดแหล่งเรียนรู้ ที่ใช้ธรรมชาติ**

และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอยู่ เป็นสื่อหลักการเรียนรู้ เพราะฉะนั้นการจัดทำป้ายชื่อจุดศึกษา

หรือการนำอุปกรณ์ไปประกอบ ควรออกแบบ ให้กลมกลืนกับสถานที่เห็นความเป็นธรรมชาติ ไม่รุงรัง

ไม่เห็นป้ายใหญ่โต คงอยู่ได้ในแสงแดดและสายฝน เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เน้นการจัดสถานที่